

12.63x22.41	2	עמוד 14	הארץ - כותרת	01/10/2010	24362618-2
מכון ויצמן מכון ויצמן למד - 12033					

הפרופ' ישראל דוסטרובסקי, מאבות תוכנית הגרעין של ישראל, יובא היום למנוחות

יוסי מלמן

ישראל דוסטרובסקי

הלוויתו של הפרופ' ישראל דוֹסְטְרוֹבְסְקִי, מאבות תוכנית הגרעין של ישראל, תיערך היום. ארונו יוצב במכון ויצמן ומשם ייצא מסע ההלווייה לקיבוץ מעוז חיים שב־מק בית שאן, שהוא היה ממייסדיו. שם הוא ייטמן בחלקה משפחתית. כתקשורת הבינלאומית הוא הוגדר כאחד "מאבות פצצת הגרעין של ישראל". הפרופ' דוסטרובסקי קי היה ממייסדי הוועדה לאנרגיה אטומית ושימש כמנכ"ל הוועדה ולאחר פרישתו כיהן כנשיא החמ"ש של מכון ויצמן למדע. הוא מת ביום שלישי בגיל 92. דוסטרובסקי היה מנכ"ל הוועדה לאנרגיה אטומית בין השנים 1966-1971 ובתקופת כהונתו התחוללה מלחמת ששת הימים. לפי פרסומים זרים, בזמן המלחמה הצליחה ישראל לפתח את פצצת הגרעין הראשונה שלה. דוסטרובסקי היה חתן פרס ישראל למדעים מדויקים ועוטר גם בפרסים

לכורים גרעיניים. הפטנט נרכש בידי צרפת וסייע, בין השאר, לחיי זוק שתוף הפעולה הגרעיני בין שתי המדינות, שהגיעה לשיאו באספקת הכור הגרעיני בדימונה.

דוסטרובסקי מונה למנכ"ל הוועדה לאנרגיה אטומית בתקופה של סערה פוליטית מדעית על רקע הקרע בין דוד בן גוריון לראש הממשלה לוי אשכול, שטלטלה את בכירי קהילת מדעני הגרעין בישראל. הוא נמנה עם אלו שצידדו בהמשך פיתוח תוכנית הגרעין של ישראל ולקח על עצמו את תפקיד המנכ"ל, לאחר שכמה מחברי הוועדה שהתנגדו לתוכנית ולמגמתה פרשו ממנה. לאחר פרישתו, פנה למחקר מדעי במכון ויצמן, והיה מפורצי הדרך שקראו לשימוש באנרגיה סולארית ובקידום תוכניות להתפלת מים. גם לאחר פרישתו הוא המשיך להיות מקורב ובקי בענייני הוועדה. הוא סלד מחשיפה תקשורתית ודהה עשדות פניות להעניק ראיונות עיתונאיים.

רבים אחרים בתחום עיסוקו כפרופ' סור לכימיה פיזיקלית. דוסטרובסקי נולד ברוסיה ב-1918 והעלה לישראל עם הוריו בהיותו בן שנה. הוא למד כימיה פיזיקלית ב"יוניברסיטי קולג" בלונדון וקבל את תואר הדוקטור שלו ב-1943. תחום המחקר שלו היה בנושא האיזוטופים ובמרוצת השנים רכש לעצמו בנושא מוניטין בינלאומי. כעבור חמש שנים שב לישראל, עם פרוץ מלחמת העצמאות והיה ממייסדי חיל המדע, ביחידה שסללה מאוחר יותר את הדרך למיזם הגרעיני. היחידה שימשה בסיס לפעילות המדעית שהיפתחה במשרד הביטחון ובהקמת מוסדות המחקר המובילים בישראל בנושא זה, בהם הכור בדימונה והמרכז למחקר גרעיני בנחל שורק.

הפרופ' דוסטרובסקי גם עמד בראש משלחת סקר מטעם חיל המדע ומשרד הביטחון שחיפשה אורניום בנגב והמציא פטנט בתחום הקמת מתקני מים כבדים הדרושים